

TYT

15

TÜRKÇE
DENEMESİ

TYT
15
TÜRKÇE DENEMESİ

TEST 1

1. Hırsızın biri, Hoca'nın yalnız kaldığı bir geceyi kollayıp evine giriyor. Herif, öyle yükte hafif, pahada ağır olan şeyleri alıp gerisini bırakan takımından değilmiş. Hem öyle olsa bile bu fakir evde ne bulabilecek ki? Her ne ise, hırsız ortada görülen ne varsa hepsini toplayıp sırtlamış. Uyanacağından korkmasa Hocanın üstündeki yorganla, altındaki döşeği de alacaktı. Halbuki Hoca, tavşan uykusundaymış. Hırsızın sesi soluğu kesilince, yatağı yorganı yüklenip arksına düşmüş. Hırsız gitmiş, hoca gitmiş. Hırsız gitmiş, Hoca gitmiş. Derken arka sokakta bir evin önünde durmuşlar. Herif, kapıyı açıp içeri gireceği sırada, Hoca'nın hemen arkasından geldiğini görmüş. Tabii ki cin çarpmışa dönmüş. Korkudan zangır zangır titremeye başlamış: "Ne geldin peşimden, ne geldin peşimden." diye kekelemeye başlayınca Hoca merhum: "Ne şaşırıyorsun yâhu! Biz bu eve taşınmıyor muyuz?" demiş.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki parçadaki altı çizili sözlerden birinin açıklaması değildir?

- A) Aşırı bir biçimde titremek.
B) Neye uğradığını bilemeyecek kadar kötü bir duruma düşmek.
C) Taşınması kolay olan değerli eşya.
D) En ufak bir sese ve kıpırtıya uyanacak şekilde uyumak.
E) Değerini tahmin edememek.

2. **yakın:** Erişmesi, olması zaman bakımından yaklaşmış olan.

uzanmak: Boylu boyunca yatmak.

can: Kişi, birey.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yakın, uzanmak, can" sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Yakınımda değildi ama uzansam elini sıkabilecektim gibi sınırsız gelirdi candan sesi.
B) Canını zor kurtardığı o talihsiz kazadan sonra onu yolda öylece uzanmış görünce ölüme ne kadar yakın yaşadığımızı düşünmüştüm.
C) Okulumuzun can öğrencilerinden biriydi, okul çıkışında en yakın arkadaşıyla kitabevlerine doğru uzanırlardı.
D) Otuz beşime yakındım bu şehre taşındığımda ve bir can daha katılmıştı ailemize, yanına uzanıp kalbinin atışını dinlemekle geçiyordu günlerim.
E) Yol boyunca uzanan kavakların arasından geçerken bahara yakın bir havanın güzelliğiyle mest oluyorduk can arkadaşıyla.

3. **Aşağıdakilerin hangisinde "oylatmak" sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uymamaktadır?**

- A) Herhangi bir canlıya istenilen hareketleri yaptırmak: Büyükbabası ayı oynatırdı şehirde.
B) Herhangi birini korkutmak, heyecanlandırmak: Küçük kız, yüreğini oynattı annesinin.
C) Herhangi bir görevi yerine getirmeyerek karşı tarafı düzenle oyalamak: Kızın dayısı alacaklıyı bir haftadır oynatıyor.
D) Herhangi bir araç ve gereç kullanmak: Elini yüzünü oynatıyordu, karşımda adam.
E) Herhangi birinin aklını yitirmesini dile getirmek: Böyle davranma, oynatacak adam kafayı.

4. Berna Moran, incelemesinde mümkün olduğu ölçüde çıplak bir göz ile bakıyor ele aldığı kitaba. Mümkün olduğu ölçüde diyor; çünkü hiçbir eleştirmen kendi kişiliğinin, birikiminin, politik düşüncesinin, hayata bakışının görünmeyen gözlüklerinden bütünüyle kurtulamaz.

Bu parçadaki "çıplak bir göz" sözü ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çözümleyici bir inceleme
B) Gözleme önem veren bir yaklaşım
C) Toplumsal yararı düşünen bir bakış açısı
D) Nesnel ve önyargısız bir bakış
E) Ayrıntıları görmezden gelen eleştiri anlayışı

5. (I) Çocukluğumuzda babam işe geceleri giderdi. (II) İlk yaz başladı mı, sabaha doğru biz uyanırken o eve dönerdi. (III) Çoğu kez bizimle o anda karşılaşmak onu huzursuz ederdi. (IV) Kendini bitkin, üstü başı tozlu görmemizi istemezdi. (V) Biz o zaman bunun bilincinde değildik. (VI) Yıllar sonra durumu anlayınca onu daha çok sevdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangileri birbirine neden-sonuç ilişkisiyle bağlıdır?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) IV. ve V. E) V. ve VI.

6. Hüseyin Cöntürk: "Önceki kuşaktan kendisine kalanla etrafında bulduklarını yeterli bulan şair 'çağının şairi' değildir." der.

Hüseyin Cöntürk'e göre aşağıdaki şiiir tanımlarından hangisi "çağının şairi" tarafından yapılmış olabilir?

- A) "Şiiir, kalpten geçen bir hadisenin dil hâlinde görünmesidir." Yahya Kemal Beyatlı
 B) "Şiiir, gürültüden müziğe geçmektir." Can Yücel
 C) "Şiiir, bir somutlamadır." Edip Cansever
 D) "Şiiir, alışkanlıklara karşı bir yayılım ateştir." Cemal Süreya
 E) "Şiiir, bir 'an'da bir hayat, bir 'an'da bir ömür toplan bir billurlaştırma işidir." Sezai Karakoç

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "takdir etme, beğenme" vardır?**

- A) Emile Zola'nın romanlarındaki "bilimsel" çözümler şöyle dursun, bunları esinleyen bilim yapıtları bile geçerliliğini yitirdi artık.
 B) Türk sanatçılarının çoğu geleneklerini sürdürmediği için tepki görmüştür.
 C) Nurullah Ataç'ın değeri günümüzde eskisi kadar bilinmiyor demek, hem doğru hem yanlış bir yargı.
 D) Bu yalınlığa, bu somutluğa erişebilmek için Albert Camus gibi bilinçli, açık görüşlü olması gerektiğini erken kavramış.
 E) Eleştirmen, nesnel eleştiriyi seçtiği sürece tarafsız kalmak zorundadır.

8. İyi bir edebiyat yapıtının, bir koltuğa kaykılarak okunmaması gerektiğini; tam tersine, sert bir sandalyede oturarak ders çalışır gibi okunması gerektiğini biz o kaptan anladık.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenenle çelişir?

- A) İyi edebiyat yapıtları okuyucuyu zorlar.
 B) İyi edebiyat yapıtlarını anlamak emek gerektirir.
 C) İyi edebiyat yapıtları okuru hiç yormadan içine alır götürür.
 D) İyi edebiyat yapıtları yoğun bir dikkatle okunmalıdır.
 E) İyi edebiyat yapıtları üstünkörü okunamaz.

9. Müziksever bir arkadaşım: "Bir parça dinlerken bes-tecinin o an adını söyleyemem de çağını söylerim en azından." diyordu.

Bu cümleden aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Bir çağın özelliklerini bilmek, o çağın sanatçılarını tanımak için yeterli değildir.
 B) Her çağın, o çağda yaşamış tüm sanatçıları etkileyen özellikleri vardır.
 C) Her çağda, belirleyici özelliklerini veren büyük sanatçılar vardır.
 D) Çağının özellikleri dışına çıkmayan sanatçı büyük sanatçı olamaz.
 E) Bir parçasını dinleyerek sanatçıyı tanıma olanağı vardır.

10. Bir dağ ışıklarla oynardı.

Öyle çok yıldız vardı ki uzaklarda,
 Kocaman bir masaldı gece.

Bu dizelerdeki sözcükler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "gece" özne görevinde bir isimdir.
 B) "öyle" sıfattır.
 C) Ek hâlinde edat kullanılmıştır.
 D) Ünlü düşmesine uğramış bir fiil vardır.
 E) İsmi yüklem yapan ek fiil kullanılmıştır.

11. Deniz karanlık

Kimsesiz gece

Bir tek, ıslıkla aydınlanıyor

Seferini unutmuş tekne

Bir tek ıslık

İnsanı nereye kadar götürürse.

Yukarıdaki dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "kimsesiz"de isimden isim yapım eki vardır.
 B) "aydınlanıyor" sözünde birden fazla yapım eki vardır.
 C) Geniş zamanın koşuluyla çekimlenmiş fiil vardır.
 D) Üçüncü dizedeki "bir tek" sözü; "sadece" anlamı veren bir edattır.
 E) "unutmuş" çekimli fiildir.

12. Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Çok eski zamanlardan bir bilge, "Sana çok şey öğretecek acıya, hoş geldin, de." demişti.
- B) Her şey ipi kopmuş bir tespihin taneleri gibi darma-dağınık duruyordu.
- C) Bel kemiğinin çarpık, başı omuzlarına gömülü, bir bacağının ötekinden daha kısa olduğu görülüyordu.
- D) Bilgi kültürün hammaddesidir.
- E) Kendi hayatının yolunu ağır bir kaya parçasıyla tıkanmış, daracık, zavallı bir keçi yolu gibi görüyordu.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Rumeli Hisarı, dört ay gibi kısa bir sürede tamamlanmış.
- B) Türkiye'nin Doğu'su ile Batı'sı arasında 19 boylam vardır.
- C) Şairin Dans Etmek de Olur adlı kitabını (ikinci kitabıdır.) okuyordu.
- D) Van Gogh'un en ünlü ve üzerine en fazla tartışma yapılan resmi muhtemelen Yıldızlı Gece'dir.
- E) Roman 1972 yılının 26 Kasım'ında saat 19.00'da başlanmış olan bir düğün gecesini anlatır.

14. Sevgilim ()

Sana yazmayalı yıllar, yüzyıllar geçmiş gibi aradan. Bazı çiçeklerin nesli tükenmiş, bazı yaprak türleri tarihe karışmış sanki ()

Hava soğuk, burnun üşümüş, yazılmamış şiirler kadar da uzaktasın. Haritalardaki dünya neden böyle küçük de dünyamız neden böyle kocaman? Düşlerde neden yan yanayız da gerçekte uzak mı uzağız birbirimizden ()

Lodos durdu, yağmur dindi, gök derinleşip mavileşti bir güzel. Seni seviyorum () demenin, elini avcumda tutmanın tam çağıdır şimdi.

Seviyorum seni, kırıla kırıla ()

Edip Cansever

Bu parçada ayrıçlarla () belirtilen yerlere, aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (!) (.) (?) (,) (...)
- B) (!) (...) (!) (,) (.)
- C) (,) (.) (?) (,) (.)
- D) (,) (.) (!) (,) (...)
- E) (!) (...) (?) (,) (.)

- 15. Kış, adanın her tarafında yerleşebilmek için rüzgârları, yıldız, poyraz, maestro, dramudana, gündoğusu, batı karayel, karayel hâlinde seferber ettiği zaman öteki yakada yaz, daha pılısını pırtısını toplamamış; bir kenara, oldukça mahzun bir göçmen gibi oturmuştur.**

Yukarıdaki cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaz, kişileştirilmiştir.
- B) Yaz, özne görevindedir.
- C) İkileme, nesne görevindedir.
- D) Tezat sözcüklere yer verilmiştir.
- E) Yüklem, birleşik zamanlıdır.

16. ve 17. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Kim duysa tanır geçmişe havalanan bu sesin sahibini; sahibinin sesi olmak değil sözünü ettiğim, sesinin sahibi olmak... (II) Sesinin sahibi: İçine yağın bir yağmur gibi içine doğru şarkı söyleyen İlhan İrem... (III) Otuz beş yıldan fazla olmuş o iç sesini mahcup bir yağmur gibi aramızda gezdirmeye başlaması. (IV) Ses, nasılsa bir kez dışarı çıkmış, yanlışlıkla ağızından kaçmış, gençliğimize, Ankara'nın 1973 baharındaki geniş bulvarlarına yayılmış. (V) Bir güneş gibi mi, hayır, şakacı bir bulut da sayılmaz, yağmurunu arayan bir bulut gibi, biraz nemli bir ses, yağmurunu bulunca da küsecek: "Konuşsam gözyaşlarım beni boğacak."

Haydar Ergülen

16. Yukarıdaki parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) İlhan İrem, herkesin tanıdığı bir sestir.
- B) İlhan İrem, geçmişte yaşananları anımsatan bir sesin sahibidir.
- C) İlhan İrem, insanı hüzünlendiren, içli şarkılar söylemiştir.
- D) İlhan İrem, ağlamaklı, yumuşak bir sese sahiptir.
- E) İlhan İrem, söylediği şarkılarda yarınları ve umudu anlatmıştır.

17. Yukarıdaki parçada numaralandırılmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I'de altı çizili sözler nesne görevindedir.
- B) II'de özel isim, sıfatla nitelenmiştir.
- C) III. cümle üç ögeliştir.
- D) IV. cümle bağımsız sıralı cümledir.
- E) V. cümlede benzetme ve abartmaya vardır.

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru işareti doğru kullanılmamıştır?

- A) Bu resimleri ne kadar güzel yapmışsınız?
- B) Memleketinden ayrılmalı ne kadar oldu?
- C) Bu kış ne kadar kömür yaktın?
- D) Seninle ne kadar küs kalacaktık?
- E) İlk benzin istasyonu ne kadar uzaklıkta?

19. (I) Eleştirel düşünme, gelişmenin anahtarıdır. (II) Eleştirilebilen bir şeyin geliştirilebilen bir tarafı vardır. (III) Dolayısıyla her türlü eleştiri, bir tür hediyedir. (IV) Eleştiriler yapıcı ve yıkıcı olarak ikiye ayrılabilir. (V) Yapıcı eleştiriler, herhangi bir şeyin geliştirilebilir yönüne dikkat çeken eleştirilerdir; yıkıcı eleştirilerse sadece yıkmak ve yok etmek için getirilen eleştirilerdir. (VI) Yıkıcı eleştirilerin yaygınlığı, yapıcı eleştirilerin değerinin anlaşılmasını engellemiştir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

20. Tasarımın bizim yayıncılık dünyasında öncelikli olduğu söylenemez. Kitabı aynı zamanda bir estetik nesne olarak düşünen yayıncıların ve editörlerin sayısı hâlâ pek az. Okurun da öyle gördüğü pek söylenemez.

Bu parçadan kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yayıncılık dünyasında tasarım hiç önemsenmemektedir.
- B) Kitap öncelikle içeriğine göre değerlendirilmelidir.
- C) Okurlar genel olarak kitabı öncelikle bir estetik nesne olarak düşünmemektedirler.
- D) Yayıncıların niteliği neleri yayımladığına göre değil onları nasıl yayımladığına göre belirlenir.
- E) Yayıncılar ve editörler kitabı öncelikle estetik bir nesne olarak görmektedirler.

21. Nesnelere önünde nasılsam resmin önünde de öyleyim. Örneğin, perdeleri açık bir pencere resmi yapıyorum... Eğer bu açık pencere, resimde iyi durmuyorsa resimdeki pencerenin perdesini çekip kapatıyorum, tıpkı odamda yaptığım gibi.

Picasso

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yaşamda nasıl davranıyorsak resimde de öyle davranmak gerekir.
- B) Resim ayrı bir şeydir, hayat ayrı; bunu unutmamak gerekir.
- C) Hayatta değiştiremediğim her şeyi resimde değiştirebiliyorum.
- D) Resim bu dünyadan farklı bir dünya çizmektir tuvale.
- E) Resimle insanlara ulaşmak resimde hayatla buluşmakla mümkün.

22. Tıpkı tutku, nefret, kıskançlık ve yaşama isteği gibi aşk da insanlık tarihiyle yaşıt. Milyonlarca yıldan beri, yer-yüzünün değişken ikliminin altında, kalplerde silinmez izler bırakacak kadar büyük kaç aşk yaşandığını kimse bilemez. Çoğunlukla aşkı paylaşan insanların dünyayı terk etmesinden sonra onların kalplerini dolduran duygular da unutulmaya terk edilir. Oysa bazı aşklar zamanın dar ve tozlu yollarında kendinden emin adımlarla yürür ve o aşkı paylaşanların ölümünün üzerinden yüzlerce yıl geçtikten sonra bile ilk günkü etkileyiciliğini korur. Bunlar romanlara, operalara, filmlere, şiirlere konu olacak kadar büyük aşklardır. Tıpkı ünlü besteci Johannes Brahms'ın, o çağın en önemli piyanist ve bestecilerinden Clara Schumann'a duyduğu aşk gibi.

Bu parçada aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Örneklendirme
- B) Sayısal verilerden yararlanma
- C) Tanık gösterme
- D) Tanımlama
- E) Soyutlama

23. Vapur, halka, geçkin bir kraliçe denli süzülerek seyrettiyordu kendisini. Kimi vakitler şöyle bir durur, bakınır, gözüne bir yerleri kestirir, oraya biriken halka doğru sokulur, fırdolayı döner, burnu üstüne dikilir, havada kalan pervanesiyle dalbüken yelini döver takır takır, halkın korkulu çığlıklarını sonuna dek dinler, sonra gene suya, karnı üzerine atardı kendisini bu anlarda yaramazlık yaptığımda beni korkutmak için biraz da gerçekten çıldıran annemi anımsatırdı, biz çocukların en çok hoşumuza giden numaralarından biriydi bu, sulara vuran karnı, tok ve kesik bir uğultu çıkarırdı.

Yukarıdaki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. tekil kişili bakış açısıyla kaleme alınmıştır.
- B) Vapur, kişileştirilmiştir.
- C) Ara cümle kullanılmıştır.
- D) Dolaylı anlatıma başvurulmuştur.
- E) Gözlemden yararlanılmıştır.

24. (I) Bir sanat yapıtında hiçbir şey rastlantı değildir. (II) Sözgelimi malzemesi dil olan bir edebiyatta, hele de şiirde sözcüklerin nerede kullanılacağı çok önemlidir. (III) Şair, hangi sözcüğün nerede, nasıl kullanılacağını iyi öğrenmemişse ortalama bir şair olur ömrü boyunca. (IV) Şiirin ritmi, çarpıcı anlatımı, imgesi hep bir düzen içinde oluşur. (V) Öyküde de, romanda da böyledir bu. (VI) Öykücü ya da romancı, bunun bilincine varmadığı sürece ustalığa ulaşamaz.

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisinden sonra, "Bu edebî türlerin kurgusu, olay ve dil akışı da rastlantılara izin vermez." cümlesinin getirilmesi uygun olur?

- A) II.
- B) III.
- C) IV.
- D) V.
- E) VI.

ALTIN ANAHTAR

25. Öykücü Sait Faik ömrünü sürekli bir avarelik içinde, Burgaz'da ya da Beyoğlu'nda dolanmakla geçirirdi. Çoğu zaman, sinemaların önündeki fotoğraflara boş gözlerle bakarken rastlardım ona. Yazmaya, hatta bu kadar çok yazmaya nasıl vakit bulduğuna aklım ermezdi. Odasına kapanıp masasına oturarak yazı yazmadığını kesinlikle biliyordum. Balıkçı kahvelerinde, sandallarda, meyhanelerde, gözlerden uzak köşelerde, cebinden çıkardığı buruşuk kâğıt parçalarına bir şeyler karalardı dizinin üstünde.

Bu parçada Sait Faik'le ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine özellikle dikkat çekilmek istenmiştir?

- A) Hayatını boş işlerle geçirdiğine
- B) Öykülerini uzun çalışmalar sonunda yazdığına
- C) Yazmaya fazla zamanı olmadığına
- D) Zamanın çoğunu evinin dışında geçirdiğine
- E) Öykülerini aklına geldiği anda kaleme aldığına

26. Çoğu zaman yazmak istediğim hikâyeyi ve onu yazacağım biçimi önceden belirliyorum. Roman niyetiyle başlayıp öykü ya da başka bir türde sonuçlandırdığım çalışmam olmadı. Ben bunu bir yolculuğa benzetiyorum. Örneğin İstanbul'dan İzmir'e gitmeye karar veriyorum, yani ne yazacağımı, sonunu, nereye varacağını biliyorum; hatta hangi yoldan gideceğimi de seçiyorum. Uçakla kısa bir yolculuk mu yoksa uzun bir araba yolculuğu mu, bunu da seçiyorum. Yani öykü mü roman mı olacağına da baştan karar veriyorum.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine yanıt olarak söylenmiştir?

- A) Kurmaca yazılarınız öğretici yazılarınızdan hangi yönüyle ayrılır?
- B) İlk cümlelerinizi kurarken eserinizi türü mutlaka belli midir yoksa yazının akışı mı onu belirler?
- C) Ruh durumunuzla yazdığımız metin arasında ne gibi bir bağ söz konusudur?
- D) Bir metni yazarken kahramanlarınızı nasıl ete kemiğe büründürüyorsunuz?
- E) Edebî metinlerin farklı türlere göre sınıflandırılmasını doğru buluyor musunuz?

27. Hücredeki genetik materyal DNA'dır. DNA'nın en küçük yapı birimi "nükleotit"tir. DNA yüz binlerce nükleotitin birleşmesiyle oluşan bir moleküldür. DNA'daki ortalama 1500 nükleotitten oluşan, belirli bir özelliği ifade eden, belirli bir proteini kodlayan anlamlı nükleotit dizilerine "gen" denir. DNA üzerinde bulunan genlerin ürünleri; protein, mRNA, rRNA ve tRNA'dır. DNA, sentezlediği bu proteinler ile hücredeki metabolik faaliyetleri kontrol eder.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yani canlılar, DNA isimli bu kimyasal maddeyi kullanarak, kendi biyolojik özelliklerinin bir kısmını veya tamamını yavrularına aktarırlar.
- B) Hücredeki DNA'nın toplam uzunluğu bir hücrenin çapının yüz bin katı kadardır.
- C) DNA molekülü, gen kısmındaki bilgiyi mRNA, rRNA ve tRNA'yı kullanarak proteine dönüştürür.
- D) DNA'nın çekirdeğe sığabilmesi için yüksek oranda yoğunlaşması ve paketlenmesi gerekir.
- E) O zaman şöyle diyebiliriz: Bir canlının genomu, kromozom adı verilen paketlere bölünmüş DNA ipliğinden oluşur.

28. (I) Bir su topu takımında yıllarca kalecilik yaptım. (II) Su topu yedişer kişilik iki takım halinde oynanan karşılaşmalardır. (III) Antrenmanlarımızı 33 metreye 20 metrelik Atatürk Yüzme Havuzunda yapardık o zamanlar. (IV) Kaleci olarak benim diğer takım arkadaşlarımdan sudan oldukça yükseklere çıkma yeteneğim vardı. (V) Bunun dışında oyun içinde izlediğim ve beklediğim şutlar için kalemde sabit konumda beklerdim. (VI) Koruduğum kale 3 metre uzunluğunda ve 90 cm. yüksekliğindeydi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

29. I. Gülmek yaygın bir davranıştır ve bilim adamları bu yaygın davranışımız üzerinde yüzyıllardır çalışmaktadırlar.
II. Nelere ve neden güldüğümüz bilimsel olarak günümüzde de pek açık bir mevzu değildir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim adamları, boş bir çaba olsa da insanların neyi, neden komik bulduğunu yüzyıllardır araştırmaktan geri durmamaktadırlar.
- B) En yaygın davranışımız olan gülmek üzerinde bilim adamları yüzyıllardır çalışma yapmaktadırlar.
- C) Gülmek, yaygın bir davranış olmasına ve üzerinde yüzyıllardır bilimsel çalışma yapılmasına rağmen hâlâ nelere ve neden güldüğümüz bilimsel olarak pek bilinmemektedir.
- D) Yaygın bir davranış olan gülmek üzerinde yüzyıllardır bilimsel çalışma yapılmasına rağmen nelere ve neden güldüğümüzü ispat etmek mümkün görünmüyor.
- E) Bilim adamlarının pek bir açıklık kazandıramadığı davranışlarımız arasında neleri ve neden komik bulduğumuz da vardır.

30. Sinema da insanoğlu gibi çok değişik görünlere sahiptir. İyi insan, kötü insan, çirkin insan, güzel insan, hasta insan gibi iyi film, kötü film, çirkin film, güzel film, hasta filmlerden söz edebilmek mümkündür. Çünkü

Düşüncenin akışına göre bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) sinemayı insan yapar.
B) seyirci kendisini görmek ister beyaz perdede.
C) sinemanın yarattığı dünya bizi çevreleyen dünya değildir.
D) yönetmen, neyi göstermek isterse biz onu görürüz.
E) sinema büyüü bir oyundur.

31.Ne var ki şöhret, pazara benzer; orada çok kalırsanız fiyatlar düşer. Bizim sanatçılarımız maalesef bu basit gerçeği bilmediklerinden klip üstüne klip çekiyor, her programda boy gösteriyorlar. Sonunda yüzleri, sesleri eskiviyor, izleyicilerine güzel şeyler sunsa da artık ilgi görmüyor. Çünkü izleyici hep yenilik, değişiklik istiyor.

Bu parçanın başına, dil ve düşünce örgüsüne göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

- A) Çok olan şeyin değeri düşer.
B) Sanatçı, biraz gizemli olmalıdır.
C) Şöhret en büyük beladır.
D) İlgi görmek için isminizin biliniyor, tanınıyor olması gerekir.
E) İnsanın özünde değişikliğe karşı zaafiyet vardır.

32. "Eski fotoğrafların saklandığı albümlere bakıp geçmişte yolculuk yapmak ne kadar da hüznü vericidir. Bir gizli güç çeker bizi o giz dünyasına. O resimlerde, yaşanmış mutlulukların, çekilmiş acıların kıvrımlarını ararız. Zamanı durduran o resimleri izlerken acı bir tebessüm yüzümüzde donup kalır. Resimdeki kişi, yer, sihir olur, alır bizi götürür o zamana. Yıllar, saniye olmuştur; yaşanan, geçmişin içinde kaybolmuştur artık."

Parçanın tümüne egemen olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özlem
B) Yaşlanma
C) Üzüntü
D) Sevinç
E) Hayal kırıklığı

33. Gençler, akıllı ve sabırlı bir çiftçi tutumu içinde kendi köklerini, özlerini besleyip güçlendirmeyi önemsemeli. Ne demek istediğimi biraz açayım: Çin kamışı adı verilen bir tür ağaç var; mobilyası değerli, yıllarca kalitesini koruyor ve estetik bir görünüme sahip. Çin kamışı yetiştirmek istersen uygun tarlayı seçeceksin, tarlayı süreceksin, gübreleyeceksin, ağacın tohumunu dikkatle dikeceksin ve bakımını devam ettireceksin. Beş yılın sonunda fidanlar çıkıyor, filizlenmeye başlıyor. Bakımına devam ediyorsun ve o zamana kadar sadece derinlere kök salma ile uğraşan Çin kamışı ancak yedinci yılın sonu bitip sekizinci yıla girdiğinde sanki zamanı telafi edemiş gibi bir yıl içinde on beş metre boy atıyor, serpiliyor ve kırk metreye kadar uzanan muhteşem bir ağaç oluyor. Kök salmadan hemen meyve veren bir ağaç hâline dönmeye çalışmasınlar.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Çünkü farkında olmasak da her birimiz birey olarak, aile olarak, kurum olarak bir gelecek inşa etme süreci içerisindeyiz.
B) İşte yaşam da bu şekilde sabırla kendini yetiştirmeyi bilen bu kişiyi her yönden farklı ödüllendirir.
C) Gelecekte istediğimiz bir amaç, bir vizyon uğruna şimdi elde edebileceğimiz rahatlık ve hazdan vazgeçebilmeliyiz.
D) Hayat hikâyesi denen şey bir anlamda seçimlerimizin arka arkaya dizilmesinden ibarettir.
E) Demem o ki gençler eğitim sürelerince derinlere ve geniş bir alana kök salmaya önem versinler.

34. Yazacağım öykünün başı şöyle olmalı, gelişimi şöyle yürümeli, şöyle sonuçlanmalı diye düşünmemişimdir hiç. Öyle sanıyorum ki bu işin en sağlam yolu, öyküyü yazmaya başlamaktır. Yalnız öyküde değil, bütün sanat türlerinde bir tek kuralın geçerli olduğuna inanıyorum: Şiir, roman ya da öykünün “yaşanmış” olması. Yazılanların, yazarın ille de başından geçmiş bir olaya dayanması demek değildir bu; “yazılırken yaşanmış” olması demektir. Yaşanmaksızın yazılmış bir öykü, kendini hemen ele verir.

Böyle düşünen bir sanatçı için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Öykülerinde kurmacaya başvurmaz.
- B) Öyküyü yazmaya başladığında gerisinin kendiliğinden geleceğini düşünmektedir.
- C) Öykülerini tasarlayarak gerçekleştirmek taraftarı değildir.
- D) Yapıtlarındaki olay ve duyguları yazarken yaşayan biridir.
- E) Öykülerini baştan sona planlayarak yazmaz.

35. Şiirler, bir dünya görüşünün kaynak metinleri değildir. Hangi metnin bir dünya görüşünün kaynağı olduğunu söylerseniz, o metnin artık şiir olmadığını söylemiş olursunuz. Biz bir şiiri herhangi bir dünya görüşü sahibi olmak ya da bir dünya görüşü içinde haklı delillerle kendimizi beslemek için okumayız. Bu yüzden şiirin iyi ya da kötü oluşu, o şiirde yer alan yargıların doğru veya yanlış kabul edilmesiyle ilgili değildir.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Şiir, belli düşünceleri okurlara aktarmak için yazılmaz.
- B) Şiiri, kitleler, görüşleri doğrultusunda bilinçlenmek, eğitilmek için okumazlar.
- C) Yanlış düşünceleri içeren şiirler de güzel olabilir.
- D) Kolay anlaşılın şiirler her dönem kitlelerce çok sevilmıştır.
- E) Dünya görüşünün şiirle dile getirilmesi düşüncesi yanlıştır.

36. “Bu sokaktan binlerce kez geçtim. Her evi, her dükkânı, her kaldırım taşını ezbere bilirdim. Ağaçlar, duvarları hep tekdüze idi. Âşık olduğumu anladığım o günü hiç unutamam: Her şey değişmişti: Bu cansız, soluk sokak meğerse ne kadar renkliymiş. Duvarları ressamlar boyamış sanki. Ağaçlar, dünyanın en güzel çiçekleriydi. Her gün önümü kesen kemik torbası, hastalıklı köpek, bir can dostunun sıcaklığını, sevimliliğini taşıyormuş da benim haberim yokmuş.”

Bu parçadan hangi sonuç çıkarılabilir?

- A) Her insanın yeni duygulara gereksinimi vardır.
- B) Dış dünya, daima bize farklı görünür.
- C) Şaşırtıcı durumlar, şaşırtıcı sonuçlar yaratabilir.
- D) Her insan, içinde dış dünyadan farklı bir dünya yaşar.
- E) Yeni duygular, insanın dünyaya bakış açısını değiştirebilir.

37. Edebiyatta içtenlik, her şeyi saf saf ortaya dökmek değildir; gerekeni yerinde, zamanında, belirli bir ağırlıkta ve etkinlikte söylemektir. Yoksa, “Ben içten bir yazarım.” deyip yaşam öyküsünü anlatmakta edebiyat içtenliği yoktur.

Bu parçaya göre, “edebiyatta içtenlik” nedir?

- A) Okuyucu ile kendisi arasında bağ kurma
- B) Kendi iç dünyasını okuyucuya sunma
- C) İnanırcı, kıvamında ve etkileyici bir anlatımla yazma
- D) Okuyucusuna ders verir gibi değil, konuşur gibi seslenme
- E) Kendi yaşamını hiç değiştirmeden anlatma

38. Bu yazarın sanat bakımından kusuru vardır. Gerçi tipler ustaca yaratılmıştır; konuşmalar ara sıra türlü taklitlerle orta oyunu tekerlemelerini andırırsa da yerindedir, üstelik kimi kez bu konuşmalar gereksiz yere uzayıp gider. Eskiden kalma bir alışkanlıkla ara sıra romanın akışını durdurur, kendi düşüncelerini sıralamaya, okurlarına bilgi vermeye koyulur...

Bu parçada, sözü edilen yazarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Teknik bakımından, istenilen düzeye ulaşamamıştır.
 B) Yapıtlarında, kişilerin konuşmalarını gereksiz yere uzatmaktadır.
 C) Tip yaratımı sırasındaki dili ustaca kullanmaktadır.
 D) Roman kahramanı ile okuyucunun arasına girmektedir.
 E) Geleneksel oyunların etkisinde kalmıştır.

39. Yazan, yazmaya devam etsin. Ta ki kendisini ifade ettiğine inanıncaya kadar. Şöyle yazsın, böyle yazsın demenin bir geçerliliği yok. O, söyleyen adam için geçerli. Muhatabı için bir geçerliliği yoktur. Çünkü başkasının tavsiyesine göre yazılmaz. Tavsiyeye göre yazan adamın da hayır gelmez yazdığından. Bir yazar, yenilikçi olmak istiyorsa onu hiçbir kurala bağlamaz. Kurala bağlı yazan kişiler çok kaliteli şeyler yazmış olsa bile dolgu malzemesi olarak kalır.

Bu parçaya göre "dolgu malzemesi" olmayacak yazarların en önemli niteliği nedir?

- A) Usta bildiği yazarların sözlerine güvenerek yazmak
 B) Hiçbir tavsiyeye, kurala bağlı kalmadan özgürce yazmak
 C) Kendisine öğütler veren usta yazarlarla polemik girmek
 D) Etkilenmemek için başka yazarları okumadan yazmak
 E) Kendi duygu ve düşüncelerini harmanlayarak yazmak

40. **Gazeteci:**

(I)

Uzman:

İklim tüm dünyada ısınmaya yol açıyor. Bu ısınma bitkilerdeki terlemeyi ve topraktaki buharlaşmayı da arttırıyor. Oluşan bir yangın da bunun sonucunda çok daha geniş bir alana yayılıyor ve yangının söndürülmesi de zorlaşıyor. Böyle şiddetli bir yangının oluşturduğu kuru fırtına bulutları ve onlardan oluşan yıldırımlarla yangın daha da geniş alana yayılıyor.

Gazeteci:

(II)

Uzman:

Çok geniş bir alana yayılıp kendi kendilerini besleyen bir sistem hâline gelmeleri. Bunca geniş alana yayılmasının nedeni de Avustralya'nın son senelerinde az yağış alarak çoraklaşması. Kuruyan bitki örtüsü ve toprak, yangına karşı dirençliliğini kaybetmiştir. Yangınların en önemli nedeni yağış düzenindeki değişimden dolayı ağaçların, otların ve toprağın su kaybetmesi.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) (I) İklim krizinin en büyük sebebi nedir size göre?
 (II) Avustralya'nın çoraklaşması neye yol açmıştır?
 B) (I) Bir yangının giderek yayılmasının nedenleri arasında neler sayılabilir?
 (II) Avustralya'da her yıl neden orman yangınları oluyor?
 C) (I) Küresel ısınmayla baş etmek için neler yapılmalıdır?
 (II) Yağış düzenindeki değişimler nelere sebep olmaktadır?
 D) (I) Yangınların daha kolay söndürülmesi için neler yapılmalıdır?
 (II) Avustralya'nın son senelerde az yağış almasının sebebinedir?
 E) (I) Bu büyük yangınların iklim kriziyle ilgisi var mı?
 (II) Yangınların kontrol altına alınamamasındaki en önemli sebep nedir?

TYT
15
TÜRKÇE DENEMESİ

TEST 2